

การศึกษาการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

นางสาวสุวรรณา นีรติพันธ์

006148

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาพาณิชยศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพาณิชยศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-560-752-5

A STUDY ON THE OPERATION OF THAILAND
TOBACCO MONOPOLY

Miss Suwanna Niratibhand

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master of Commerce

Department of Commerce

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

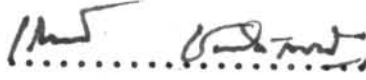
ISBN 974-560-752-5

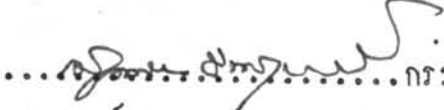
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
โดย นางสาวสุวรรณา นิรติพันธ์
ภาควิชา พาณิชยศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา นายเนาวรัตน์ ศรีรัตโนภาส
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ชรินทร์ โทณวนิก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาพาณิชยศาสตร์มหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เถาว์ดิย์ นันทากวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ผู้สอน อินทรสุขศรี)

..... กรรมการ
(นายเนาวรัตน์ ศรีรัตโนภาส)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชรินทร์ โทณวนิก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
ชื่อนิติกร	นางสาวสุวรรณา นิรติกพันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	นายเนาวรัตน์ ศรีรัตโนภาส
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ชนินทร์ โทษวณิก
ภาควิชา	พาณิชยศาสตร์
ปีการศึกษา	2524

บทคัดย่อ

โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง เป็นรัฐวิสาหกิจผูกขาดในการผลิตและจำหน่ายบุหรี่ซึ่งการขาดสามารถนำรายได้ส่งรัฐเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี แต่ในปัจจุบันผลกำไรจากการจำหน่ายบุหรี่มีแนวโน้มที่จะลดลงและขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน จึงได้มีการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานพบว่า โรงงานยาสูบมีปัญหาค่าในการผลิต ไม่สามารถผลิตบุหรี่ได้ทันต่อความต้องการของประชาชนซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้น แม้จะมีการแก้ปัญหาโดยการทำล่วงเวลาซึ่งทำให้สิ้นเปลืองค่าแรงงานก็ตาม ต้นทุนการผลิตในค่านวัตุดิบก็มีแนวโน้มสูงขึ้นจนทำให้กำไรที่ควรจะได้รับต้องลดลง นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางค่านุเคราะห์ซึ่งเกิดขึ้นในทุกหน่วยงานทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารขาดแผนงานที่ดี

เพื่อให้บรรลุจุดหมายในการดำเนินงานของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง เห็นควรดำเนินการปรับปรุงทางด้านการผลิต เพิ่มกำลังผลิตให้ทันกับปริมาณการจำหน่ายใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้าช่วยลดต้นทุนการผลิต นำเศษวัตถุดิบกลับมาใช้และลดปริมาณการใช้ใบยาในบุหรี่แต่ละมวนโดยใช้กรรมวิธีก้านทอง เปลี่ยนระบบการบริหารการจำหน่าย การจัดซื้อโดยนำวิธีการบริหารงานค่านุเคราะห์เข้าแทนที่ระเบียบข้อบังคับแบบราชการ ควรปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานโดยนำหลักการบริหารงานอุตสาหกรรมมาใช้บ้างและปรับปรุงงานค่านุเคราะห์งานอย่างจริงจัง

Thesis Title	A STUDY ON THE OPERATION OF THAILAND TOBACCO MONOPOLY
Name	Miss Suwanna Niratibhand
Thesis Advisor	Mr. Neovaret Sriratanobhas
Thesis Co-Advisor	Mr. Chanin Donavanik
Department	Commerce
Academic Year	1981

ABSTRACT

The Thailand Tobacco Monopoly, Ministry of Finance, is a state enterprise which monopolises the production and distribution of cigarettes. It brings to the government considerable revenue which increases each year. However the present trend indicates a decline in profit from the sale of cigarettes and there is a shortage of funds available for an efficient operation. An investigation of the problem was conducted and it was found that the major problem is in the production. Its inability to produce the cigarettes to meet of consumers' demand which continues to increase. Although the problem was solved by the over-time working which involves additional wages, the rising costs of raw materials are the cause of declining profit. Apart from this

there is also a personnel problem which arises in every department due to the lack of efficient management plan.

In order to achieve the objectives of efficient management, Thailand Tobacco Monopoly, Ministry of Finance should improve the productivities of the factory in order to increase the sales volume by utilizing modern technology to cut down the cost of production, to utilize the waste raw materials and to reduce the quantity of tobacco.leaves used in each cigarette by expanded tobacco process. It should also raise a change in the purchasing and distributory system by replacing the modern business management to the governmental bureaucratic types. The management structure should be improved by replacing it with appropriate industrial and personnel management.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ คุณเนาวรัตน์ ศรีรัตโนภาส
 ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการเขียนวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ข้อมูล
 หนังสือและเอกสารสำหรับใช้ประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเอาใจใส่ดูแล
 และให้กำลังใจผู้เขียนตลอดมา ขอขอบพระคุณต่ออาจารย์ ชรินทร์ โทณวนิก และ
 อาจารย์กฤษดี เวชสาร ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ให้คำปรึกษา
 แนะนำ ช่วยตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอน้อมกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และคุณบุญยง ว่องวานิช
 ที่ได้เมตตาให้ความอุปการะทั้งในด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์ สนับสนุนการศึกษา
 ของผู้เขียนตลอดมาและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อทุก ๆ ท่านที่มีใจกว้างงาม ในที่นี้
 ที่ให้ความช่วยเหลือในการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
 และเป็นกำลังใจตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ญ
คำนิยามที่ใช้เฉพาะ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. ความเป็นมาของโรงงานยาสูบ.....	6
3. โครงสร้างของโรงงานยาสูบ.....	16
4. การดำเนินงานของโรงงานยาสูบ.....	35
5. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน.....	85
6. สรุปและขอเสนอแนะ.....	123
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก.....	137
ประวัติผู้เขียน.....	175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตารางแสดงสถิติพนักงานระหว่างปี พ.ศ. 2514-2524...	14
4.1	ตารางแสดงราคาจำหน่ายยาสูบแต่ละชนิดของโรงงานยาสูบ	61
4.2	ตารางแสดงผลิตภัณฑ์ของโรงงานยาสูบจากอดีตถึงปัจจุบัน..	62
4.3	ตารางแสดงสถิติการผลิตบุหรี่.....	71
4.4	ตารางแสดงสถิติรายได้จากการจำหน่ายยาสูบ.....	72
5.1	ตารางแสดงการผลิตและจำหน่ายบุหรี่ของโรงงานยาสูบใน ระยะ 5 ปี.....	91
5.2	ตารางแสดงประมาณการจำหน่ายบุหรี่จากโครงการเพิ่มกำลัง ผลิตบุหรี่ 5 ปี.....	100

สารบัญแนกฏมิ

แนกฏมิที่		หน้า
1	แนกฏมิจัดการบริหารโรงงานยาสูบ ครงการคสัง.....	15
2	กรบวนการชลิตบุหรี.....	57
3	ขันตอนการจําหน่ายบุหรี.....	73

ความหมายของคำที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ยาสูบ หมายความว่า บุหรี่ ซิการ์ ยากล่อง อันเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของโรงงาน

ยาสูบ กระทรวงการคลัง

ผู้ประกอบการค้า หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของกิจการค้า

ร้านขายส่งยาสูบ หมายความว่า ร้านค้าของผู้ประกอบการค้า ซึ่งโรงงานยาสูบ

แต่งตั้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้เป็นผู้จำหน่ายยาสูบภายในเขตตลาด

ยาสูบ มีที่ตั้งอยู่เป็นหลักแหล่งและมีป้ายชื่อเป็นสำคัญ

ร้านขายส่งช่วงยาสูบ หมายความว่า ร้านค้าของผู้ประกอบการค้าซึ่งร้านขายส่ง

ยาสูบเสนอขอแต่งตั้งและได้รับอนุมัติจากโรงงานยาสูบ เพื่อให้มี

หน้าที่ขายส่งช่วงยาสูบ ในบริเวณของแต่ละเขตตลาดยาสูบมีที่ตั้งอยู่

เป็นหลักแหล่งและมีป้ายชื่อเป็นสำคัญ

ผู้ขายปลีก หมายความว่า ผู้มีใบอนุญาตขายปลีกยาสูบ ซึ่งขายให้แก่ผู้ซื้อปลีก

โดยตรงในแต่ละเขตตลาดยาสูบ

เขตตลาดยาสูบ หมายความว่า เขตที่โรงงานยาสูบกำหนดให้เป็นอาณาเขตขายส่ง

ยาสูบของร้านขายส่งยาสูบแต่ละร้านหรือหลายร้านรวมกันทั้งนี้ เป็นอาณา

เขตของร้านขายส่งช่วงยาสูบและผู้ขายปลีกด้วย

พนักงานตรวจตลาด หมายถึง พนักงานที่โรงงานยาสูบแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจ

กิจการค้ายาสูบ โดยมีบัตรประจำตัวของโรงงานยาสูบระบุว่ามีหน้าที่

ดังกล่าวหรือบุคคลที่ผู้อำนวยการยาสูบแต่งตั้งเป็นลายลักษณ์อักษร

ให้ปฏิบัติการเป็นครั้งคราวด้วย